

T.B.M.M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Tarih: 08.04.2025
Sayı: 106

M. Cihan Paçacı
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Radyo ve Televizyon Kanunu ile Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederim. 08.04.2025

Mustafa Cihan PAÇACI
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Plan ve Bütçe
Esas Komisyon	Anayasa
Tarih: 9-4-2025	Esas No: 2/3041

GENEL GEREKÇE

Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT), anayasal olarak tarafsız, bağımsız ve kamu yararını gözeten bir yayıncılık anlayışıyla kamu hizmeti vermekle yükümlü bir kamu kurumudur.

2954 sayılı Türkiye Radyo Televizyon Kanununda; “Kamuoyunun sağlıklı ve serbestçe oluşabilmesi için kamuoyunu ilgilendirecek konularda yeterli yayın yapmak; tek yönlü, taraf tutan yayın yapmamak ve bir siyasi partinin, grubun, çıkar çevresinin, inanç veya düşüncenin menfaatlerine alet olmamak” TRT’nin genel yayın esasları arasında sayılmıştır. Ne var ki, uzun süredir TRT’nin bu temel ilkelerden uzaklaştığı, özellikle de siyasi yayınlarında iktidar partisi lehine taraflı bir tutum sergilediği diğer bir ifadeyle egemen gücün sesi haline geldiği açıkça görülmektedir. TRT, halkın tüm kesimlerinden topladığı vergilerle finanse edilmesine rağmen, kamuoyunun gözleri önünde sadece iktidarın sesi hâline gelmiş, muhalefet partilerine ve farklı görüşlere ekranlarında yer vermemeyi sistematik bir hale getirmiştir.

Kamu yayıncısının tüm siyasi parti açıklamalarının ve faaliyetlerinin haberleştirilmesi ve kamuoyuyla paylaşılması bağlamında eşit, adil ve tarafsız şekilde yayıncılık yapılması için özel bir düzenleme mevcut değildir. Verilen yasa teklifiyle bu eksikliğin giderilmesi amaçlanmaktadır.

Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumunun en önemli gelir kalemi çeşitli biçimlerde vatandaşın alınan katkı payları oluşturmaktadır. Bu yasa teklifiyle, kamu yayıncılığı yapan bir kurum olarak TRT’nin gelir kaynaklarının yalnızca ilan ve reklam gelirleri, TRT tarafından düzenlenecek konser, temsil ve benzeri programlara giriş ücreti ve bu yerlerde yapılacak ilan ve reklamlardan elde edilecek gelirler ile ticari faaliyetlerinden ve ortaklarından elde edilecek gelirlerle finanse edilmesi öngörülmektedir. Hazırlanan kanun teklifiyle TRT’nin kamu bütçesinden aldığı payla kamu kaynaklarının siyasi amaçlarla kötüye kullanılmasının önüne geçilmesi ve çeşitli ürün satışlarından sağladığı zorunlu gelirlere son verilmesi amaçlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 – 11/11/1983 tarihli ve 2954 sayılı Türkiye Radyo Televizyon Kanunun 20. Maddesinin birinci fıkrasına bir cümle eklemekte ve ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmaktadır. Birinci fıkraya eklenen cümleyle, Cumhurbaşkanının ve Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan siyasi partilerin açıklama ve faaliyetlerinin yayınlanması hususunda eşit süre ilkesine uyması zorunlu hale getirmektedir.

MADDE 2 - 11/11/1983 tarihli ve 2954 sayılı Türkiye Radyo Televizyon Kanunun 22. maddesinin ilk cümlesi değiştirilerek Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde de genel ilkelere uyulması sağlanmaktadır. Yine 22. maddeye eklenen fıkra ile seçim dönemlerinde haber ve bültenlerde eşitlik ilkesine riayet edileceği hüküm altına alınmaktadır.

MADDE 3- Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT), Anayasa ve ilgili yasal düzenlemeler gereği kamu yayıncılığı yapma sorumluluğuna sahip bir kurumdur. Bu sorumluluk, başta tarafsızlık, eşitlik, nesnellik ve halkın doğru bilgilendirilmesi gibi temel ilkelere dayanır. Ancak genel yayın politikalarında TRT'nin, tüm siyasi partilere eşit mesafede yaklaşmadığı ve kamusal yayıncılık ilkesinden saparak sadece iktidar partisinin görüşlerini önceliklendirildiği kamuoyunun malumudur. Bu durum, kamu kaynaklarıyla finanse edilen bir kuruluşun, tüm vatandaşlara ve onların siyasi temsilcilerine eşit hizmet sunma yükümlülüğünü ihlal ettiği gibi demokratik toplum düzenine de zarar vermektedir. TRT'nin, tüm vatandaşlarımızın vergileriyle finanse edilen bir kamu kurumu olarak, yalnızca belli siyasi anlayışa hizmet eder bir yayın politikası benimsemesi, kamu kaynaklarının adil ve hukuka uygun kullanılmadığı yönünde ciddi tartışmalara neden olmaktadır.

Madde ile, TRT gelirlerinin sadece ilan ve reklam gelirleri ile TRT tarafından düzenlenecek konser, temsil ve benzeri programlara giriş ücreti ve bu yerlerde yapılacak ilan ve reklamlardan elde edilecek gelirler ve her türlü ticari işlemler ve ortaklıklardan elde edilecek gelirler olması amaçlanmaktadır.

MADDE 4- TRT'nin genel bütçeden pay alması, televizyon, cep telefonu, bilgisayar, tablet, kara taşıtları gibi ürünlerin satışından pay almasına yönelik hükümler kaldırılarak ve böylece doğrudan kamusal kaynaklara erişimi sona erdirilmesi amaçlanmaktadır.

Bu düzenleme hem yayıncılık etiği hem de demokratik ilkeler açısından kamuoyunun güvenini artıracak, TRT'nin yayın politikalarını daha adil ve şeffaf hale getirmeye yönelik önemli bir adım olacaktır.

MADDE 5 - Yürürlük maddesidir.

MADDE 6 - Yürütme maddesidir.

**TÜRKİYE RADYO VE TELEVİZYON KANUNU VE TÜRKİYE RADYO-TELEVİZYON
KURUMU GELİRLERİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- 11/11/1983 tarihli ve 2954 sayılı Türkiye Radyo Televizyon Kanunun 20 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiş ve ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“Bu yayınlarda eşit süre ilkesine riayet edilir.”

MADDE 2- 2954 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin ilk cümlesi; “Cumhurbaşkanı adaylarının Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde ve siyasi partilerin milletvekili genel ve ara seçimleri ile mahalli idarelerin genel seçimleri sırasında radyo ve televizyonlardan faydalanmaları, seçim propagandası yapmaları ve yükümlülükleri ile bu faydalanmanın esas, şekil ve şartları 26.4.1961 tarihli ve 298 sayılı, 10.6.1983 tarihli ve 2839 sayılı ve 18.1.1984 tarih ve 2972 sayılı, 19.01.2012 tarihli ve 6271 sayılı kanunlarda yer alan hükümlere tabidir.” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Seçim dönemlerinde Cumhurbaşkanı adayları ve siyasi partilerden herhangi biri lehine olacak biçimde yayın yapılamaz. Haber ve bültenlerde Cumhurbaşkanı adaylarının ve siyasi partilerin açıklamalarına ve faaliyetlerine eşit sürede yer verilir.”

MADDE 3- 2954 sayılı Kanunun mülga 35 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 35 – Bu kanunun 26 ncı maddesi kapsamında yapılan her türlü ilan ve reklam gelirleri ile TRT tarafından düzenlenecek konser, temsil ve benzeri programlara giriş ücreti ve bu yerlerde yapılacak ilan ve reklamlardan elde edilecek gelirler ve her türlü ticari işlemler ve ortaklıklardan elde edilecek gelirler Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumunun gelirlerini oluşturur.”

MADDE 4- 3093 sayılı ve 4/12/1984 tarihli Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 5- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6- Bu kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.